

Dr Karmen Joller
sotsiaalminister
Sotsiaalministeerium

Pr Signe Riisalo
Riigikogu sotsiaalkomisjon

18.06.2026

Eesti Arstide Liidu ja Eesti Psühhiaatrite Seltsi arvamus sotsiaalministri 18. veebruari 2005. a määruse nr 30 „Ravimite väljakirjutamine ja apteekidest väljastamine“ muutmise eelnõule

Arstide liit ja psühhiaatrite selts ei ole nõus eelnõu punktiga 11, millega määruse paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 3⁷ järgmises sõnastuses: „Lisaks üldistele käesolevas määruses sätestatud piirangutele on tervishoiutöötajal keelatud endale välja kirjutada ravimeid, mis sisaldavad sotsiaalministri määrusega kehtestatud narkootiliste ja psühhotroopsete ainete I ja II nimekirja kuuluvaid aineid.“

Teeme ettepaneku punkt 11 eelnõust välja jätta ja määrusesse nr 30 § 2 lõiget 3⁷ mitte lisada.

Seletuskirjas selgitatakse muudatust järgmiselt: „Kuna tegemist on suure sõltuvust tekitava potentsiaaliga ainetega ja nende endale väljakirjutamisega kaasneks kõrgeks tõusnud risk sõltuvuse tekkimiseks ja süvenemiseks, on nimetatud piirang põhjendatud tervise kaitse eesmärgil.“

Arstide hinnangul on selline keeld põhjendamata ja alusetu. Puuduvad andmed ja uuringud, mis tõendaksid, et nende ainete endale väljakirjutamisega kaasneks kõrgem risk sõltuvuse tekkeks ja süvenemiseks võrreldes ravimite kasutamisega teise isiku poolt väljakirjutatud retsepti alusel. Ei ole esitatud andmeid ka selle kohta, kas ja kui palju esineb ravimisõltuvust tervishoiutöötajatel ja kuidas see on seotud endale retseptide väljakirjutamisega. Narkootiliste ja psühhotroopsete ainete väljakirjutamisel kehtivad juba praegu väga ranged piirangud ja arstil nende ravimite endale väljakirjutamist täielikult keelata ei ole põhjust.

Ravimiseaduse muutmise eelnõu, millega on seotud määrus nr 30, oli arutusel Riigikogu sotsiaalkomisjoni istungil 12.05.2026. Rakendusakti kavandit ei olnud eelnõule lisatud. Istungil esitas Heli Paluste Sotsiaalministeeriumi seisukoha: „SOMi hinnangul on volitusnorm eelnõus vajalik, sest määruses tuleb selgesõnaliselt täpsustada, et ravimite teisele isikule väljakirjutamise piirangud kehtivad samamoodi ka siis, kui tervishoiutöötaja kirjutab retsepti välja endale. Esialgu võib piirduda kehtivate piirangute selgesõnalise laiendamisega enesele retsepti väljakirjutamisele.“

Raviameti esindaja Ott Laius märkis, et võiks jääda võimalus vajaduse korral piiranguid kehtestada, kuid millised ravimid loetellu lisatakse ja kuidas piiranguid rakendatakse, vajab eraldi arutelu.

Psühhiaatrite selts ja arstide liit rõhutasid, et on nõus kehtivate piirangute rakendamisega ka endale ravimite väljakirjutamisel ning lisapiirangute kehtestamiseks vajadust ei näinud.

Sotsiaalkomisjonis lepitati kokku, et volitusnormi alusel lisatakse määrusesse säte, et tervishoiutöötaja poolt endale ravimite väljakirjutamisel kehtivad samad piirangud, mis teisele isikule ravimite väljakirjutamisel. Kui Terviseamet järelevalve käigus tuvastab probleeme, siis saab vajadusel kehtestada lisapiiranguid.

Eelnõu teisel lugemisel kandis Irja Lutsar selle arutelu ette, seega kiitsid Riigikogu liikmed eelnõu heaks teadmises, et lisapiiranguid praegu ei kehtesta.

Leiame, et ravimite väljakirjutamisele piirangute seadmine ilma arstkonna esindajatega arutamata ja määruse kehtestamine hoolimata Riigikogus kokkulepitust, ei vasta hea õigusloome tavale. Juhime tähelepanu ka määruse kooskõlastamiseks antud ebakohaselt lühikesele tähtajale.

Lugupidamisega

allkirjastatud digitaalselt

Katrin Rehemaa
Eesti Arstide Liidu tegevjuht

Anu Arola
Eesti Psühhiaatrite Seltsi juhatuse esimees